

**Змістовий модуль 2. Сили оборони України як
суб'єкти сектору безпеки і оборони.**

Тема 2/3. Збройні Сили України.

«Народ, що не знає своєї історії, є народ сліпців»

Олександр ДОВЖЕНКО.

«Хто не знає своєї історії, той не вартий свого майбутнього»

Олександр СВЯТОЦЬКИЙ
головний редактор юридичного
журналу «Право України»

1. Ретроспективний аналіз створення та реформування Збройних Сил України.

2. Призначення, функції та завдання Збройних Сил України

1. Конституція України.
2. Закон України “Про оборону України”. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.241.
3. Закон України «Про збройні Сили України» Постанова ВРУ від 6 грудня 1991, № 31, № 1935.
4. Історія створення Збройних Сил України // <https://sites.google.com/site/zahist56/istoria-stvorennia-zbrojnih-sil-ukraieni>.
5. Воєнна історія // <https://www.mil.gov.ua/ministry/istoriya.html>.
6. Збройні Сили України // <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
7. Місія та завдання // <https://www.zsu.gov.ua/pro-nas/hto-my/misiya-ta-zavdannya/>.

1. РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ СТВОРЕННЯ ТА РЕФОРМУВАННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.

Станом на 1990 р. близько 75% офіцерів трьох військових округів України були росіянами,

у внутрішніх військах МВС їх частка сягала навіть 80%.

60% офіцерського складу Далекосхідного і Забайкальського округів становили українці

1990 р. У Львові створений Український військовий комітет – Львівський громадський комітет за відродження Української Національної Армії.

- перший етап* — формування основ Збройних Сил України (1991–1996 рр.);
- другий етап* — подальше будівництво Збройних Сил України (1997–2000 рр.);
- третій етап* — реформування Збройних Сил України (2001–2005 рр.);
- четвертий етап* — розвиток Збройних Сил України (2006–2013 рр.). З 2013 по 2017 роки планувалося здійснити новий етап військової реформи — реформування і розвитку Збройних Сил України. Однак у зв'язку з агресією Російської Федерації виконання заходів даного етапу було зупинено.

6 грудня 1991 року Закон України «Про оборону України»

Закон України «Про Збройні Сили України»

Затверджено текст військової присяги

Під юрисдикцію України перейшли:

14 мотострілецьких дивізій;

4 танкові дивізії;

3 артилерійські дивізії та 8 артилерійських бригад;

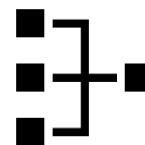
1 бригада спецпризначення;

9 бригад ППО;

7 полків бойових вертольотів;

4 повітряні армії (близько 1500 бойових літаків);

1 окрема армія ППО

**9 293 танків;
11346 ББМ;
Особового
складу - 980 тис.**

18% кораблів отримала Україна
82% кораблів отримала росія

*Угода Про поділ Чорноморського флоту
підписана Л.Кучмою та Б.Єльциним
9 червня 1995 року.*

- ❑ 130 міжконтинентальних ракет РС-18 на рідкому паливі з **шістьма** ядерними боєголовками кожна;
- ❑ 46 стратегічні ракетні комплекси ракет РС-22 з ракетами на твердому паливі з **десятьма** боєголовками кожна.

В усьому світі ці ракети були відомі як СС-19 та СС-24 відповідно.

В Україні було також розгорнуто повітряний компонент стратегічних сил, який складали

- ❑ 21 бомбардувальник ТУ-95мс

- ❑ 19 бомбардувальників ТУ-160

з боєкомплектom до 500 крилатих ядерних ракет.

- ❑ Об'єднання **Військово-Повітряних Сил** та **Військ Протиповітряної оборони** – у **Війська Повітряної оборони**
- ❑ 23 травня 1996 року – **Командування Сухопутних військ**
Указ Президента України від 23 травня 1996 року
- ❑ 8 жовтня 1993 року Реорганізація системи підготовки кадрів Збройних Сил України

Сухопутні війська

- ❑ Танки Т-64; Т-80УД; Т-72; МТ-ЛБ;
- ❑ БМП-1; БМП-2
- ❑ БТР-60ПБК; БТР-70; БТР-80
- ❑ Артилерійські гаубиці 2С1; 2С3; 2С5; 2С19; (152 мм) та 2С7 (203 мм)
- ❑ Ракетні комплекси «Точка» та «Точка-У»
- ❑ Реактивні системи залпового вогню – 122 мм БМ-21 «Град»; 220 мм БМ-27 «Ураган»; 300 мм БМ-30 «Смерч»
- ❑ ПЗРК «Стріла-2»; «Стріла-3»; «Ігла», самохідні ЗРК «Оса», «Куб», «Бук», «Тор», ЗСУ-23-4 «Шилка» та 2С6 «Тунгуска»

ВПС

ТУ-160, ТУ-95МС, ТУ-22М2/М3, МІГ-23, МІГ-25, СУ-15, СУ-25, СУ-27,

ІЛ-76; ФН-26

МІ-6, МІ-8, МІ-24, МІ-26

ППО

С-75, С-125, С-200, С-300

- ❑ Затвердження **Державної програми будівництва та розвитку Збройних Сил України на період до 2005 року**; (1997 р.)
- ❑ Положення «Про Міністерство оборони України»; (1997 р.)
- ❑ Положення «Про Генеральний штаб ЗС України»; (1997 р.)
- ❑ **Військові округи** трансформовані – в **Оперативні командування**; (1998 р.)
- ❑ запроваджена нова система військово-адміністративного розподілу території України;
- ❑ Удосконалення системи військового управління; (1998-2001 рр.)
- ❑ **2004-2005 роки відбулось об'єднання ВПС та Військ ППО у новий вид Збройних Сил – Повітряні Сили**;
- ❑ **Грудень 1998 р.** – затверджена чисельність ЗСУ 320 тис. в/сл і 100 тис. працівників ЗСУ на кінець 2005 р.
- ❑ Співвідношення між видами Збройних Сил становило: Сухопутні війська – до 40 %; Повітряні Сили – до 24%; Військово-Морські Сили – до 8%; органи військового управління, військові навчальні заклади, установи – до 28%.

Станом на 2010 р.

Сухопутних військах налічувалось:

- ❑ 17 бойових бригад (2 танкові, 8 механізованих, 1 повітряно-десантна, 2 аеромобільні, 1 ракетна і 3 артилерійські),
- ❑ 14 окремих бойових полків (1 механізований, 1 аеромобільний, 2 спеціального призначення,
 - ❑ Президентський полк,
 - ❑ 3 реактивних артилерійських,
 - ❑ 3 зенітно-ракетних,
 - ❑ 2 вертолітні армійської авіації
 - ❑ 1 полк РЕБ)
- ❑ 9 окремих полків бойового забезпечення (4 інженерних, 4 зв'язку, 1 радіаційного, хімічного і біологічного захисту),
- ❑ інші окремі частини і установи рівня полку і нижче,
- ❑ 169-й навчальний центр “Десна”.

У 2013 р. чисельність особового складу Сухопутних військ становила **57 тис. чол.** На їх озброєнні знаходились:

686 танків, **2065** бойових броньованих машин,

716 артилерійських систем (гармат, мінометів і реактивних систем залпового вогню) калібру 100 мм і більше. **72** бойових вертольоти.

Загальна чисельність ЗСУ (на кінець 2012 р.) – до 184 тис. (з них 139 тис. в/сл)

У січні 2016 р. створені **Сили спеціальних операцій** – окремий рід сил Збройних Сил України.

Десантно-штурмові війська, які отримали статус окремого роду військ

Зростає боєздатність Повітряних Сил. Зараз у їхньому складі створені *повітряні командування* “**Захід**”, “**Центр**”, “**Південь**» та «**Схід**», в яких налічується:

- 7 бригад тактичної авіації,
- 3 – транспортної,
- 1 – навчальної,
- 1 полк дистанційно-керованих літальних апаратів,
- 5 зенітні ракетні бригади,
- 7 зенітних ракетних полків.

Повітряні Сили та армійська авіація отримують модернізовані літаки-штурмовики Су-25М1, винищувачі МіГ-29МУ1, МіГ-29МУ2, Су-27С1М, Су-27П1М, Су-27УБ1М, навчальні літаки L-39М1, гелікоптери Мі-8МСБ-В, Мі-24ПУ1.

На озброєння прийнятий військово-транспортний літак Ан-70, замовлені середні військово-транспортні літаки Ан-178, БПЛА «Байрактар» (**початок 2019 р.**)

В грудні 2016 р. український флот отримав перше за десять років поповнення – два малих бронекатери проєкту 58155 (“Гюрза-М”) “Бердянськ” і “Аккерман”.

десантно-штурмовий катер проєкту 58503

малий бронекатер проєкту 58155

Виготовлено перших два десантно-штурмових катери проєкту 58503 (“Кентавр-ЛК”).

Функції ЗС України:

Оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності покладаються на Збройні Сили України.

Ст. 17. Конституції України

Збройні Сили України забезпечують стримування збройної агресії проти України та відсіч їй, охорону повітряного простору держави та підводного простору у межах територіального моря України у випадках, визначених законом, беруть участь у заходах, спрямованих на боротьбу з тероризмом.

Ст. 1 ЗУ «Про Збройні Сили України»

1. можуть залучатися до здійснення заходів правового режиму воєнного і надзвичайного стану,
2. безпеки та захисту критичної інфраструктури,
3. здійснення заходів щодо поведінки з військовополоненими в особливий період,
4. заходів із забезпечення національної безпеки і оборони,
5. відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях,
6. організації та підтримання дій руху опору,
7. проведення військових інформаційно-психологічних операцій,
8. боротьби з тероризмом і піратством,
9. заходів щодо здійснення захисту життя, здоров'я громадян та об'єктів (майна) державної власності за межами України, забезпечення їх безпеки та евакуації (повернення),
10. посилення охорони державного кордону,
11. захисту суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні та на континентальному шельфі та їх правового оформлення,
12. забезпечення безпеки національного морського судноплавства України у відкритому морі чи в будь-якому місці поза межами юрисдикції будь-якої держави,
13. заходів щодо запобігання розповсюдженню зброї масового ураження, протидії незаконним перевезенням зброї і наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів у відкритому морі,

14. ліквідації надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, кризових ситуацій,
15. надання військової допомоги іншим державам,
16. брати участь у міжнародному військовому співробітництві, міжнародних антитерористичних, антипіратських та інших міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки на підставі міжнародних договорів України та в порядку і на умовах, визначених законодавством України.

Ст. 1. ЗУ «Про Збройні Сили України»

1. Можуть залучатися до здійснення заходів правового режиму воєнного і надзвичайного стану,
2. Безпеки та захисту критичної інфраструктури,
3. Здійснення заходів щодо поводження з військовополоненими в особливий період,
4. Заходів із забезпечення національної безпеки і оборони,
5. Відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях,
6. Організації та підтримання дій руху опору,
7. Проведення військових інформаційно-психологічних операцій,
8. Боротьби з тероризмом і піратством,
9. Заходів щодо здійснення захисту життя, здоров'я громадян та об'єктів (майна) державної власності за межами України, забезпечення їх безпеки та евакуації (повернення),
10. Посилення охорони державного кордону,
11. Захисту суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні та на континентальному шельфі та їх правового оформлення,
12. Забезпечення безпеки національного морського судноплавства України у відкритому морі чи в будь-якому місці поза межами юрисдикції будь-якої держави,
13. Заходів щодо запобігання розповсюдженню зброї масового ураження, протидії незаконним перевезенням зброї і наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів у відкритому морі,

**Змістовий модуль 2. Сили оборони України як
суб'єкти сектору безпеки і оборони.**

Тема 2/3. Збройні Сили України.